

Adoption är alltid sista alternativet

(ur Aftonbladet 050115)

Datum: 2005-01-15

Avdelning: Debatt

Sida: 44

Av: Tobias Hübinette

Doktoranden Tobias Hübinette efterlyser besinning i adoptionsfrågan. Han ber den nyinrättade Myndigheten för internationella adoptionsfrågor, MIA, att trycka på stoppknappen. – Se till att inga tsunamibarn adopteras till Sverige i onödan!

Det finns mycket att säga om den mediareportering och den folkliga reaktion som följt på jordbävningsskatastrofen i Syd- och Sydostasien de senaste veckorna, och mycket tänkvärt har redan sagts av andra. Det räcker med att nämna hur orientalistiska föreställningar om asiater som snälla och gosiga, och hjälpsamma och serviceinriktade så lätt aktiveras i stunder som denna, när det snarare handlar om sedvanlig internaliserad underordning, ekonomisk exploatering och global vit överhöghet. Detsamma gäller hur engagerade vi blir när vi själva drabbas, och de nationalistiska känslostormar som piskas upp där helt plötsligt alla svenskar är vita när kroppar ska sorteras, räknas och identifieras. Glömd och förträngd är dessutom vetskapen om den intima relation som faktiskt råder mellan turistindustrin och prostitutionen i länder som Sri Lanka, Thailand och Indonesien, och som både hetero- och homosexuella västerlänningar av båda könen som ser Asien som en enda gigantiskt sexfantasi utnyttjat sig av i årtal. Asien är ju som bekant numera tyvärr inte bara den kontinent som vi känner så väl antingen genom invasioner och krig eller genom resor och turism, utan också som ett paradiset för sexhandel och varifrån särskilt många svenska män idag hämtar sina fruar.

Den senaste i raden av frågor som inte oväntat nu dykt upp på välgörenhetens dagordning i godhetens förlovade land är adoptionsfrågan, det vill säga det faktum att mängder av människor inte bara i Sverige utan i hela västvärlden tydligen hör av sig till adoptionsbyråer och adoptionsförmedlare för att adoptera tsunamibarn. För mig, som ägnar mig åt att studera den internationella adoptionens uppkomst, utveckling och nuvarande status, framstår detta som inget annat än en flashback från Koreakrigets dagar på 1950-talet i kombination med en repris av vad som hände efter Vietnamkriget på 1970-talet. För all del välvilliga men framför allt fullständigt orealistiska och omnipotenta räddningsfantasier mixas här på ett obehagligt sätt med en nostalgisk 68-retorik och det gamla vanliga västerländska begäret efter andras kroppar, och den upptrissade stämningen kan i värsta fall resultera i en massadoptionsvåg av barn från den drabbade regionen som går tvärtemot den så kallade subsidiaritetsprincipen som stipuleras i både FNs Barnkonvention och i Haagkonventionen om internationell adoption.

De av Sverige tillträdde Barnkonventionen och Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, säger nämligen att internationell adoption alltid ska vara det allra sista alternativet då barn i första hand ska "tas om hand på lämpligt sätt i sitt hemland". Om inte barnet kan växa upp med sin biologiska familj eller släkt, ska placering hos anhöriga och bekanta alternativt i foster- eller adoptivfamilj i hemlandet prioriteras före internationell adoption. Denna grundläggande princip som genomsyrar de båda konventionerna fastställer därmed med all önskvärd tydlighet att barnets bästa alltid ska gå före vuxnas behov av att "rädda barn", samt att möjligheten till en bättre materiell standard inte på något sätt är en tillräcklig grund för internationell adoption, vilket ju ofta påstås i den svenska adoptionsdebatten. Dessutom har ny och banbrytande svensk adoptionsforskning på senare år i studie efter studie kunnat konstatera att den strukturella diskriminering och vardagsrasism som drabbar utomeuropeiska invandrare i Sverige, också drabbar internationellt adopterade. Det är just detta som i sammanhanget kallas för subsidiaritetsprincipen, och det är denna som vi närmast instinktivt och per automatik tillämpar på utsatta barn i Sverige, och som självklart också kommer att gälla för de svenska barn som blivit föräldralösa på grund av den nuvarande katastrofen.

Jag vädjar därför till den nya svenska Myndigheten för internationella adoptionsfrågor, MIA, som skapades den 1 januari i år och som enligt regeringens instruktion har till uppgift att just övervaka att de svenska adoptionsorganisationerna efterlever principen om barnets bästa såsom den kommer till uttryck i konventionerna, att efterlysa besinning i adoptionsfrågan och se till att inga tsunamibarn adopteras till Sverige i onödan! I annat fall riskerar vi att i studens ingivelse som så många gånger förr hamna i en härva av trafficking och barnhandel som inte bara drabbar de adopterade som för alltid tvingas leva upp med insikten om att de blivit stulna och sålda, utan utan också i förlängningen även de adoptivföräldrar som kommer att uppleva att de handlade i god tro.

Tobias Hübinette, doktorand i koreanska vid Stockholms universitet, adopterad från Korea

Copyright: Aftonbladet eller artikelförfattaren.